

TOSAMA

Izhaja od meseca oktobra 1965. List, ki ga člani kolektiva dobijo brezplačno, izhaja enkrat mesečno. Leto izhajanja: XVI

St. 8

GLASILO DELAVCEV TOSAME avgust 1980

Gospodarjenje v I. polletju '80

IZVLEČEK IZ POSLOVNEGA POROČILA ZA PRVO POLLETJE 1980 ZA DELOVNO ORGANIZACIJO TOSAMA DOMZALE

Zakon o združenem delu v 150. in 151. členu določa pravice in obveznosti delavcev, da nenehno spremljajo rezultate svojega dela in rezultate poslovanja celotne organizacije združenega dela. Pri tem ima še poseben pomen kritično obravnavanje rezultatov gospodarjenja na podlagi podatkov o polletnem periodičnem obračunu.

Namen tega ni samo v tem, da bi bili delavci le seznanjeni z gospodarjenjem in njegovimi rezultati, pač pa predvsem v tem, da bi smotrno in racionalno odločali o dohodku svoje organizacije, ugotavljali njene dosežke in slabosti in sprejemali potrebne ukrepe.

(nadaljevanje na 2. strani)

HO-RUK '80

Tudi letošnje poletje so se oglašili krampi in lopate mladincev — brigadirjev širom po naši domovini, da s svojim delom pripomorejo

k lažjemu življenju ljudi, ki živijo v naših manj razvitih področjih.

(nadaljevanje na 12. strani)

Avtomatska obdelava podatkov

PRIPRAVE NA POSODOBITEV IN RAZŠIRITEV AVTOMATSKE OBDELAVE PODATKOV V DO TOSAMA

V Tosami se iz dneva v dan glasnije oglašuje potreba po posodobitvi in razširitvi avtomatske obdelave podatkov. Razloge, zaradi katerih prihaja do vse intenzivnejšega javljanja teh potreb, pa lahko razvrstimo v naslednje skupine:

- vse večje zahteve po ažurnih in kvalitetnih informacijah o poslovnem procesu za potrebe upravljanja in vodenja poslovnega procesa,
- tehnologija obdelave, kapaciteta in tehnična iztrošenost obstoječega računalnika P-359,
- obstoječa stopnja razvoja tehnologije obdelave podatkov s sodobnimi sistemi za avtomatsko obdelavo podatkov.

V tem sestavku bomo najprej nekoliko podrobneje obrazložili našete tri skupine razlogov, na koncu pa bomo pojasnili še to, kako smo v Tosami pristopili k reševanju nakazane problematike.

Rast obsega poslovanja in rast zahtev po boljših informacijah

V poslovnem procesu se v bistvu dogaja predvsem to, da z razpoložljivimi sredstvi nabavimo vse potrebno za proizvodnjo (prostore, stroje, surovne, delovno silo), potem proizvajamo, dobljene proizvode prodamo na trgu, z izkupičkom pa spet nabavimo vse potrebno za proizvodnjo. Ta proces se nenehno ponavlja. O družbeni koristi takšnega procesa lahko govorimo takrat, kadar v njem nastajajo proizvodi kot jih družba (nadaljevanje na 10. strani)

Gospodarjenje v I. polletju '80

(nadaljevanje s 1. strani)

Novi predpisi sistemske narave, ki so bili sprejeti že v letu 1979, kakor tudi formiranje maloprodajnih cen sanitetnega materiala so v marsičem spremenili in olajšali način obdelave tržišča, s tem pa tudi izboljšali dohodkovne odnose z našimi kupci v I. polletju 1980.

Značilnosti I. polletja v pogledu gospodarjenja so ukrepi, ki zaostrujejo zunanjetrgovinsko dejavnost, predvsem v pogledu povečanja izvoza in zmanjšanja uvoza. Celotna delovna organizacija se je morala iz meseca v mesec prilagajati raznim ukrepom skupščine SISEOT-a, da smo nekolikokrat morali izvršiti rebalans naše izvozno-uvozne devizne bilance.

Izredno smo si prizadevali v izravnavi naše devizne bilance s tem, da smo povečali izvoz, da smo zmanjšali uvoz za vse tiste surovine, reprodukcijski material in kemikalije, za katere smo našli zadovoljive substitute na domačem trgu ali ukinili uvoz tistih surovin, ki bistveno ne vplivajo na pridobivanje dohodka. TOZD FILTRI je delno reševal svojo težko situacijo tudi z združenjem deviznih sredstev z domačimi kupci filtrov.

Zaradi navedenih izvozno-uvonznih težav, ki so za nas objektivnega značaja, TOZD FILTRI ni normalno posloval in tudi niso mogli realizirati svojih planskih nalog v I. polletju.

Za TOZD SANITETA pa ugotavljamo, da je ves čas več ali manj normalno posloval brez večjih pretresljajev pomanjkanja surovin v proizvodnji. Tudi ukrep spremembe deviznega tečaja, devalvacija dinarja, je trenutno vplival na naše poslovne rezultate negativno, vendar ukrep ocenjujemo pozitivno v cilju stabilizacije našega gospodarstva in večje stimulacije našega izvoza.

Na področju proizvodnje ugotavljamo večjo izkoriščenost strojnih kapacitet instaliranih v III. fazi rekonstrukcije, kar je tudi pripomoglo k povečanju obsega proizvodnje. Več o proizvodnji pa so v svojih opisih direktorji TOZD Saniteta in Filtri.

Delavci Tosame smo sprejeli v mesecu marcu tega leta stabilizacijski program za leto 1980. Ta program ima namen, da bi v čim krajšem času odpravili nekatere neugodna gibanja v delitvi dohodka in na področju mednarodne menjavae. Izdelali smo konkretne ukrepe za zmanjšanje proizvodnih stroškov, bolniških in drugih izostankov, izrabo delovnega časa, povečanje produktivnosti, izkoriščanje strojnih kapacitet, racionalne prodaje in nabave, s posebno pozornostjo na povečan izvoz in zmanj-

šan uvoz, k izravnavi devizne bilance TOSAME, in štednje porabe vseh vrst energije. Samoupravni organi in družbenopolitične organizacije morajo kvartalno obravnavati realizacijo stabilizacijskega progra-

TOZD SANITETA

	I-VI/80	I-VI/79	Indeks 80/79
Celotni prihodek	319.695.786	241.209.949	132,5
Porabljena sredstva	201.157.289	137.995.248	145,7
Dohodek	118.538.497	103.214.701	114,8
Čisti dohodek	70.183.701	61.958.867	113,8

TOZD FILTRI

	I-VI/80	I-VI/79	Indeks 80/79
Celotni prihodek	94.199.376	89.937.082	104,7
Porabljena sredstva	69.056.665	59.062.116	116,9
Dohodek	25.142.711	30.874.966	81,4
Čisti dohodek	15.491.261	20.892.068	74,1

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

	I-VI/80	I-VI/79	Indeks 80/79
Celotni prihodek	37.990.910	30.043.518	126,5
Porabljena sredstva	12.491.419	9.177.595	136,1
Dohodek	25.499.491	20.865.923	122,2
Čisti dohodek	23.909.770	19.512.450	122,5

Niman namena komentirati navedene finančne rezultate uspešnosti poslovanja, ker je to že navedeno v ostalih poročilih. Poudaril bi lepo rast porabljenih sredstev, ki so v obeh TOZD in DSSS občutno porastla. Pri tem pa ne moremo trditi, da je to vzrok neekonomičnosti poslovanja, pač pa v pretežni meri poostreni ukrepi gospodarjenja, povečanje cen surovin, reprodukcijskemu materialu, embalaži, vse vrste energiji in transportnim stroškom.

Tako lahko ugotavljamo občutno prelivanje dohodka v celotnem reprodukcijskem postopku in povezovanju.

V posebno težkem položaju se nahaja TOZD FILTRI, ki ga zelo prizadela devalvacija naše valute, kriza v izvozu filtrov, zmanjšana proizvodnja za domači trg zaradi pomanjkanja deviznih sredstev, občutno povečana cena acetata, katera ni ekvivalentno spremljala povečanje cen filtrov na domačem trgu.

Komercialni sektor

Poslovanje v prvem polletju 1980 je bilo v komercialnem sektorju zelo dinamično v okviru novih ukrepov stabilizacije in novih razmer v naši zunanje-trgovinski dejavnosti.

Z zaostritvijo gospodarjenja, predvsem na področju uvoza so prinesli naši delovni organizaciji določene težave. Predvsem se je poslabšala možnost nabave reprodukcijskega materiala in surovin, ki so direktno oz. indirektno vezani na uvoz

ma in predlagati TOZD in službam DSSS za opravljanje neugodnih gibanj in izvajanja programov.

Kako smo delali in gospodarili v I. polletju in kakšni so bili poslovni rezultati v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta pa nam pokažejo naslednje tabele uspešnosti:

(preja, kemikalije, celuloza, acetatni kabel, itd.).

Poleg potreb po čistem uvozu materialov, se nam vse pogosteje pojavljajo novi zahtevki po deviznem kritju tistih izdelkov, ki so bili na listi domačih materialov, vendar je naš dobavitelj dobival repromateriale iz uvoza (preja, kemikalije, plastika).

Iz vseh omenjenih razlogov, je bil naš glavni cilj — povečati izvoz naših izdelkov in iskati nadomestne surovine za naše izdelke.

Doseženi so bili delni rezultati, s katerimi pa nismo zadovoljni, saj nam podatki kažejo, da bomo morali storiti več, da bi postavljene cilje našega izvoza ki so v revidi ranem gospodarskem načrtu, dosegli, ker le tako bomo lahko izvršili naloge v gospodarskem načrtu delovne organizacije.

Predvsem bo potrebno mesečno izvrševati proizvodne in izvozne naloge po količini in vrednosti in ne nazadnje tudi po kvaliteti, ker tudi kvaliteta je ovira za še boljše vključevanje naših izdelkov na zunanem trgu. Vsak izpad artikla v našem izvozu nam ogroža izpolnjevanje uvoza in s tem postavljenih ciljev. Komercialni sektor se bo v drugem polletju še močno angažiral na omenjenih področjih, da bi tako izpolnili načrte, ki so pred nami.

Razvojno-tehnični sektor

V razvojno tehničnem sektorju je delo v prvem polletju potekalo po programu delovnih nalog v skladu z gospodarskim načrtom.

(nadaljevanje na 3. strani)

Na tehničnem področju so bile zaključene nekatere pomembne naloge, ki so izhajale iz stabilizacijskega programa. Z večjim poudarkom smo v strokovnih službah pristopili k proučevanju in vključevanju v proizvodni proces surovin domačih dobaviteljev. Z uspehom zamenjali nekatere uvožene surovine z domačimi in sicer: lepila, folija, laminat, ovojni papir za obliž, kar je tudi bil eden izmed ciljev stabilizacijskega programa.

Nadaljnje zmanjševanje uvoznih surovin in racionalnejše koriščenje teh, ka je vključeno v projekt, ki je v RTS v pripravi in bo predvidoma zaključen v prvi fazi do konca leta. Po tem projektu bomo lahko vračali v proces proizvodnje naših izdelkov 20 ton odpadkov mesečno, ki je sedaj odvažamo na komunalno odlagališče. Za realizacijo tega projekta je potreben nakup le del opreme v znesku din 1.000.000. Vsa ostala potrebna oprema bo izdelana po načrtih pripravljenih v konstrukcijski službi v znesku din 140.000 v delavnica vzdrževalnih služb.

Projekt predelave odpadkov bomo v prihodnjem obdobju dopolnjevali z dodatnimi tehničnimi rešitvami z možnostjo uporabe tudi drugih vrst in oblik celuloze, kar bo omogočalo uporabo celuloze tudi domačih dobaviteljev. Ocenjujemo, da imamo še zanimive možnosti izdelati obliže, sadrono, visoko absorpcijske materiale v sodelovanju z domačimi proizvajalci in inštitutom Boris Kidrič.

V prizadevanju pri štednji energije so doseženi uspehi spodbudni. Realizirane so bile predlagane inovacije, kar je tudi omogočilo, da smo pri povečanem obsegu proizvodnje zmanjšali porabo mazuta za 2 %, prav tako je zmanjšana poraba vode Komunalnega podjetja za 63 %. Tudi na področju štednje z elektro energijo so pripravljena z navodila, ki jih bo potrebno s prizadevnostjo vseh tudi izvajati.

Izvajanje investicijskega programa poteka le delno po pripravljem programu. Nekateri investicijski predlogi so tehnično pripravljene a zaradi neizvršenih finančnih obveznosti še čakajo na nadaljnji postopek. Ti projekti so:

- medicinska plastika
- condux mlin
- notranji transport v mikalnici
- sadrona
- križno previjalna avtomata
- skladišče-koridor
- skladišče vnetljivih tekočin
- kompresor

Vse strokovne službe so izvrševale tekoče naloge v skladu z izvajanjem delovnih programov po gospodarskem načrtu.

Finančno-računovodski sektor

- finančna služba

V drugem tromesečju 1980 je finančna služba opravljala tekoče naloge v zvezi z izvajanjem plačilnega prometa preko računov obeh temeljnih organizacij ter delovne skupnosti skupnih služb, sprejemala in izdajala vrednostne papirje in instrumente zavarovanja plačil.

V maju mesecu smo na področju plačevanja v inozemstvo uvedli določene spremembe — uvoz plačujemo direktno z deviznega računa na katerega se zbirajo prelivni iz inozemstva.

Ker se stanje prejetih menic ni nič izboljšalo, oziroma je še naraščalo, smo pričeli z obveščanjem komercialnega sektorja o kršiteljih pogodb. Obenem smo tudi sami obveščali kupce o napakah pri izstavitvi ter o minimalnem znesku menic.

TOZD Saniteta je potekel tudi kredit za obratna sredstva pri Banki Domžal 25 mio din. Prosili smo za podaljšanje roka vračila.

Likvidnostno stanje TOZD Saniteta v tem obdobju je slabo, komaj za pokritje tekočih obveznosti z uporabo vseh rezervnih sredstev. V aprilu mesecu je bilo izvršeno plačilo regresa za letni dopust, za katerega sredstva je Saniteta posodil TOZD FILTRI.

Nabava osnovnih sredstev v tem obdobju je bila zaradi nizko razpoložljivih sredstev majhna (pakirni avtomat, omara za vnetljive tekočine, navijalni bobni).

Na področju združenih sredstev je bilo v tem obdobju nakazano za nakup počitniških prikolice dodatno din 264.936,—.

Razdeljeni so bili tudi krediti za stanovanjsko izgradnjo ter adaptacijo v višini 2,4 mio din. — računovodstvo

V prvem polletju je potekalo delo v računovodstvu redno in tekoče v smislu postavljenih delovnih nalog, čeprav je bilo ravno v tem času precej odsotnosti z dela zaradi zdravljenja v zdravstvenih zavodih, nege družinskega člana in drugih manjših obolenj.

Vsa knjigovodstva so bila pri izpolnjevanju delovnih nalog ažurna, razen v primerih, ko je bil rok prekoračen za dan ali dva zaradi večkrat pokvarjenega računalnika in knjižnega stroja Ascota (pojavlja se čim prejšnje ukrepanje v smislu nabave novega računalnika).

Veliko težav se pojavlja tudi pri shranjevanju ustreznih finančnih in drugih računovodskih listin, ki se po Pravilniku o arhiviranju hranijo določen čas v DO.

Analize I. periodičnega obračuna za obe TOZD in DSSS so bile pravočasno izdelane in posredovane članom delavskih svetov in drugim samoupravnim organom.

Splošno-kadrovski sektor

- splošne zadeve
- V prvem polletju je bilo v Tosami skupaj 84 sej samoupravnih

organov in njihovih izvršilnih organov.

Zaradi poteka mandata samoupravnim organom so bile po sprejetem zaključnem računu za leto 1979 volitve delavcev v nove samoupravne organe. Za novo mandatno obdobje so bili neposredno v samoupravne organe izvoljeni 103 delavci. Na samoupravnih organih je bilo izvoljenih še 44 delavcev v posamezne izvršilne organe.

Disciplinska komisija je v pol leta obravnavala več kršitev delovnih obveznosti, zaradi česar je bilo izrečenih 13 disciplinskih ukrepov, od katerih je bila ena tudi pogojna izključitev iz DO. Ugovor na izreke komisije ni bilo.

V okviru obveščanja je bilo poleg zapisanega gradiva o sejah samoupravnih organov izdano še 9 števil Tosaminega biltena ter 6 številk mesečnika TOSAMA.

Družbena prehrana

V prvi polovici letošnjega leta je delo v obratu družbene prehrane potekalo normalno. Izbor toplih in hladnih obrokov malic je ostal nespremenjen, zmanjšali pa smo nekatere normative, ker zaradi novega načina obračunavanja poslovanja kuhinje nenehno iz meseca v mesec poslujemo z izgubo. Tržišče za nakup živil je vedno dražje tako, da so materialni stroški sami, kakor tudi skupni stroški še vedno previsoki. Iz podatkov FRS za obdobje januar — maj je razvidno, da so skupni stroški previsoki za 292.383,05 din. Predlog, da bi k stroškom toplih in hladnih obrokov sofinancirali poleg regresa za prehrano tudi delavci z lastnimi sredstvi do sedaj še ni bil sprejet. O tem se je že nekajkrat razpravljalo na odboru za splošne zadeve. S tem problemom pa je tudi seznanjen strokovni kolegij DO.

Nagrajevanje

V obdobju januar-marec 1980 so bile s področja organizacije an nagrajevanja izvedene naslednje naloge:

- pregledani in predlagani za sprejem so bili opisi del in nalog v aktih o organizaciji, sistemizaciji delovnih mest in odgovornosti v DSSS in TOZD.

Za vse sprejete spremembe del in nalog so bile opravljene tudi ocenitve, katere je sprejela in dala v potrditev skupnemu delavskemu svetu komisija za nagrajevanje.

V marcu je bil izdelan Poslovnik o izračunavanju osebnih dohodkov za leto 1980. V poslovnik so bile vnešene določbe družbenega dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980 in nove osnove za izračun deleža OD glede na delovno učinkovitost, izračunane na podlagi GN. Poslovnik je bil sprejet na 24. seji SDS in velja od 1. 3. 1980 (nadaljevanje na 4. strani)

dalje. Zaradi spremembe cen novim artiklom v mesecu aprilu in maju smo ponovno pričeli postopek za spremembo osnov za stimulativen del osebnega dohodka in osnov za izračun osebnega dohodka komercialnim predstavnikom.

Pripravljen in sprejet je bil tudi predlog za 10 % povišanje vrednosti obračunskih kategorij od 1. 6. 1980 dalje.

Opravljena je bila osebna ocena učinkovitosti za vse delavce v DSSS, TOZD Saniteta in Filtri, ki opravljajo dela in naloge, ovrednotene v razponu in še niso v zadnji kategoriji. Ustrezni samoupravni organi so predloge za napredovanje potrdili in spremembe veljajo od 1. aprila 1980 dalje.

Ob pričetku obratovanja stroja za hlačne plenice je nastala potreba po novih delovnih mestih, za katera je bil izdelan predpisan postopek za spremembo akta o organizaciji, sistemizaciji delovnih mest in odgovornosti v TOZD SANITETA.

Redno smo spremljali gibanje stimulativenega dela osebnih dohodkov in stroškov in razreševali probleme v zvezi s stimulacijo.

Vsa operativna dela s področja organizacije in nagrajevanja so redno opravljena.

Izobraževanje

je potekalo po delovnem programu.

Stanovanjska dejavnost

V obravnavanem obdobju je bilo dodeljeno 4.000.000 din sredstev med 44 prosilcev za kredit in sicer:

	din
— za individualno gradnjo	3.030.000
— za nakup stanovanj	670.000
— za adaptacije	300.000

Prav tako je bil sprejet sklep o nakupu štirih 2-sobnih stanovanj v Domžalah.

Počitniška dejavnost

V Vrsarju so bile v mesecu marcu kupljene štiri prikolice, ki pa so se kasneje podražile in smo zato prekoračili finančni načrt sklada skupne porabe za investicijsko dejavnost v Vrsarju. Do 30. junija prikolice še niso dobavljene čeprav je bil dobavni rok do konca meseca maja. To povzroča probleme pri razporejanju delavcev za letni dopust. Priprava parcel za postavitev prikolic pa je končana.

— kadrovske zadeve

Stanje zaposlenosti od 1. 1. do 30. 6. 1980 — stanje na dan 30. 6. 1980:

TOZD SANITETA:

662 delavcev od tega
115 moških in
547 žensk

V času od 1. 1. 1980 do 30. 6. 1980 so prišli v TOZD Saniteta 4 delavci, odšlo pa je 12 delavcev.

Povprečna zaposlenost v TOZD se je v tem obdobju povečala proti povprečni zaposlenosti istega ob-

dobja v letu 1979 za 0,58 %.

TOZD FILTRI

85 delavcev od tega

15 moških in

70 žensk

V času od 1. 1. do 30. 6. 1980 v TOZD Filtri ni prišel noben delavec, odšli pa so 3 delavci.

Povprečna zaposlenost v TOZD se je v tem obdobju zmanjšala proti povprečni zaposlenosti istega obdobja v letu 1979 za 4,78 %.

DSSS

268 delavcev in 8 vajencev, od tega 157 moških in

111 žensk

V času od 1. 1. do 30. 6. 1980 je prišlo v DSSS 8 delavcev, odšlo pa je 6 delavcev.

Povprečna zaposlenost v DSSS se je v tem obdobju povečala proti povprečni zaposlenosti istega obdobja v letu 1979 za 2,61 %.

Skupno stanje na dan 30. 6. 1980 1015 delavcev in 8 vajencev, od tega 287 moških in

728 žensk.

V času od 1. 1. do 30. 6. 1980 je prišlo v DO 9, odšlo pa je 17 delavcev.

Povprečna zaposlenost v DO se je v tem obdobju povečala proti povprečni zaposlenosti istega obdobja v letu 1979 za 0,62 %.

— varstvene zadeve

a) nesreče pri delu

V šestih mesecih letošnjega leta je bilo v TOZD in DSSS evidentiranih naslednje število nezgod:

— TO SANITETA	34
— TO FILTRI	1
— DSSS	1

V DO je bilo v omenjenem obdobju 36 nesreč pri delu.

b) zdravstvena odsotnost

V šestmesečnem obdobju je bila zabeležena 7,8 % odsotnost z dela zaradi zdravstvenih izostankov, istem obdobju lanskega leta pa 9,3 % odsotnost. Zdravstveni izostanki so bili različni in sicer v:

— TO SANITETA:	9,0 %
— TO FILTRI:	7,3 %
— DSSS:	5,2 %

Največja zdravstvena odsotnost je bila v oddelku sanitetne konfekcije in sicer 11,9 %, najmanjša pa v oddelku belilnice 2,3 % odsotnost.

c) Vrtarji in gasilci so opravljali delovne naloge in opravila v redu.

Ekonomsko-planski sektor

Ugotovimo lahko, da so bile v EPS v I. polletju tega leta izvršene vs naloge, ki so bile tudi predvidene s programom dela za to obdobje. Prispevek EPS k stabilizacijskim prizadevanjem je nekoliko težje ocenjevati. Gotovo pa je, da smo tudi na tem področju izpolnili naloge, ki nam jih je nalagal stabilizacijski načrt, saj smo redno spremljali izvajanje stabilizacijskega načrta v naši DO, dopolnili redne publikacije analitske službe z nekaterimi dodatnimi informacijami, sproti dopolnjevali sistem zajemanja stroškov po stroškovnih mestih in preko KO pričeli z analizo obstoječega informacijskega sistema v DO TOSAMA, kar je pripravilo za kasnejšo avtomatizacijo obdelave podatkov.

Slavko Bajec oec.
gl. direktor

Poslovni rezultati TOZD Saniteta

— Proizvodnja

Pripadajoči delež letnega plana proizvodnje smo v Saniteti dosegli v višini 100 %. Glavni vzroki, da plana nismo presegli so motnje v preskrbi nekaterih reprodukcijskih materialov v oddelkih mikalnice in sanitetne konfekcije. Iz istih vzrokov je nizek tudi preseg lanskoletne proizvodnje, saj smo proizvedli le za okoli 1 % več kot v istem obdobju lanskega leta. Navedeni podatki kažejo, da so vplivi zaostrenih gospodarskih razmer prisotni tudi pri poslovanju naše TOZD in da bodo potrebna intenzivna stabilizacijska prizadevanja za poživitev gospodarske rasti.

Omeniti je treba preseg plana pri tkanih in elastičnih ovojih ter grupi ostali izdelki kot tudi pri oddelku konfekcija II. Povečana proizvodnja teh izdelkov je bila predvsem zaradi delne preusmeritve proizvodnje zaradi pomanjkanja nekaterih reprodukcijskih materialov, zaradi povečanih potreb po omenjenih skupinah artiklov in vsled

povečane produktivnosti.

Najslabše pa smo plan dosegli pri grupi obliži (70 %), rezani ovojji in blago (87 %) in pri grupi vložki in plenice. Zaostanek za planom pri grupi obližev opravičujemo z zmanjšano dobavo uvoženih reprodukcijskih materialov (capsicum na platnu, capsicum na flaneli, micro-pore, tosamaplast, strip). Plana grupe rezani ovojji nismo dosegli, ker je zaradi motenj v dobavi ostala proizvodnja sadrona ovojev, medtem ko smo knjigoveški organiti izdelovali v manjšem obsegu zaradi povečane proizvodnje ostalih tkanin za izvoz. Večje motnje so nastale tudi pri preskrbi z uvoženo celulozo, saj smo npr. izdelali le 76 % planiranih količin mlynj plenice.

Zaradi pomanjkanja gumbov iz uvoza smo morali v otroški konfekciji v tem obdobju delno preusmerjati proizvodnjo na druge artikle. Oddelki, ki proizvajajo polizdelke so z izjemo vlaknovinskega oddelka plan izpolnili. Planirana za-

(nadaljevanje na 5. strani)

(nadaljevanje s 4. strani)

menjava impregniranega dela lini- je ni uspela, zato smo delež letne- ga plana izpolnili le v višini cca 86 %. Vsekakor bo potrebno s fir- mo Hergeth čim preje razčistiti nastalo situacijo, v sami TOZD pa poskrbeti, da se izvedejo vse even- tuelne rešitve s strani domačih predlagateljev. V juliju je bilo ne- kaj domačih idej že uspešno ure- sničenih in ponovno proizvajamo z že doseženo hitrostjo. Obratovali pa smo že s pogodbeno hitrostjo, kar smo že s pogodbeno hitrostjo, kar dokazuje, da je pričakovane rezul- tate možno doseči.

V tem obdobju je bila motena preskrba z bombažno prejo, pred- vsem v drugem četrtletju. V kol- iko se stanje ne bo izboljšalo, je ogrožen plan izdelave surovih tkan- in in s tem izvoz artiklov iz gaze.

— Produktivnost

Zmanjšanje investicijske dejav- nosti in težave pri oskrbi z repro- dukcijskimi materiali se neposred- no odraža tudi pri zmanjšani stop- nji produktivnosti. V letošnjem pr- vem polletju beležimo zato le oko- li 3 % rast produktivnosti. Slabe rezultate smo dosegli predvsem v oddelkih, ki proizvajajo izdelke iz uvoženega reprodukcijkega materi- ala (mikalnica 96,5, sanitetna kon- fekcija 100) in v vlaknovinskem od- delku, kjer je potekala zamenjava impregniranega stroja, ki pa v pr- vi fazi ni bila uspešna.

— Investicijska dejavnost

V prvem polletju se je realizi- rala letošnja največja investicija in sicer se je uspešno izvršila mon- taža in preizkusna proizvodnja li- nije za proizvodnjo hlačnih plenice. Ker linija še ni dokončno oprem- ljena, vrednost investicije še ni zna- na, ocenjuje pa se, da bo znašala okoli 12 milijonov din. Rezultati dvomesečne proizvodnje kažejo, da bo potrebno vložiti še precej stro- kovnega dela, da bo dosežena viso- ka produktivnost, ki je na tej li- niji vsekakor dosegljiva.

Precejšnja prizadevanja so bila namenjena usposobitvi obstoječih kapacitet in povečanju proizvodnje izdelkov za izvoz. V ta namen so bile realizirane sledeče delovne na- loge:

- povečanje obratov na brezčolnič- nih statvah iz 350 na 400 v mi- nuti, kar je optimalna vrednost, ki še daje pozitivne rezultate,
- redno proizvodnjo smo pričeli izdelovati jasmin blazinice, ki se dobro uveljavljajo na trgu,
- preuredili smo linijo za Vir vlož- ke v eno linijo in s tem omo- gočili prostor za linijo za hlačne plenice in povečali produktiv- nost,
- sanirali delovne pogoje v brusil- nici celuloze,
- zagotovili primerno količino in kvaliteto kompres izdelanih na

novih »Pratt« strojih in vložkovpovečale tudi nabavne cene, saj smo za skoraj isto proizvodnjo porabi- li kar 40 % več porabljenih sred- stev. Povečanje cen pa se bo zara- di devalvacije še nadaljevalo, zato moramo skrajno racionalno trošiti material in varčevati z energijo in drugimi stroški, da bomo leto kol- iko toliko uspešno zaključili.

— Uvoz

Prizadevanja naše družbe za iz- boljšanje zunanjetrgovinske bilance so se nadaljevala tudi v letošnjem prvem polletju. V ta namen so bi- li sprejeti ukrepi, ki navajajo or- ganizacije združenega dela k izrav- navi svojih bilanc. Ker smo v prejš- njih obdobjih ustvarjali visok de- ficit, je prehod na uravnana izvoz- no-uvozna gibanja zelo težak in bo potrebno vložiti še dosti naporov, da bi to dosegli. V takem gospo- darskem položaju smo ukrepali predvsem tako, da smo skušali po- večati izvoz in zmanjšati uvoz. Pri tem smo dosegli določene uspehe, ki pa bodo dajali rezultate šele v kasnejših obdobjih. Omeniti je tre- ba, da smo v celoti prenehali uva- žati folijo za hlačke, polipropilen- sko vlakno in lepila, pred realizaci- jo pa je oskrba z domačega trži- šča z laminatom, folijo za hlačne plenice in papirjem za komprese.

Prizadevanja v tej smeri mora- mo nadaljevati, pri čemer moramo omeniti, da je povsod veliko razu- mevanja in uspeh ne bo izostal. Ta- ko bomo v prihodnjih obdobjih že lahko poročali o izravnavi zunanje- trgovinski bilanci.

Napori v omenjeni smeri se od- ražajo tudi v dejstvu, da smo letni plan izpolnili pri tem pa uvozili za 9 % manj kot smo planirali. (nadaljevanje na 6. strani)

Vir 55.

V teku je še usposobitev stroja za posteljne predloge in linije za proizvodnjo netkanega blaga.

V zvezi s proizvodnjo netkanega blaga moramo omeniti, da je po zamenjavi impregniranega stroja pri- šlo do zmanjšanja proizvodnje. V teku junija in julija nam je uspe- lo dvigniti proizvodnjo na prejšnjo raven t.j. 35 m na minuto. Z na- daljnimi strokovnimi prizadevanji in s sodelovanjem dobavitelja se bo linija verjetno kmalu usposobi- la do take mere, da bo možen prev- zem od dobavitelja.

— Nabava

V procesu nabave je bilo prisot- no nenehno pomanjkanje repro- dukcijskega materiala, ki izvira iz gospodarskih težav, ki so že od za- četka leta prisotne v jugoslovans- kem gospodarskem prostoru.

Zlasti je pomanjkljiva oskrba s celulozo, bombažno prejo, obliži itd. Predvsem je pomanjkanje pri- sotno pri tistih materialih, ki so izdelani iz surovin uvoženega pore- kla. Da bi omilili težavno stanje smo intenzivno pristopili k zame- njeni uvoženih reprodukcijkega ma- terialov z domačimi. Nekaj materi- alov smo tako že v celoti zame- njali, nekaj predlogov pa je že pred realizacijo. Pri tem se srečujemo s slabšo kvaliteto domačih materi- alov, kar povzroča zmanjšano pro- izvodnjo in več odpadkov. Kljub temu pa moramo s tem procesom nadaljevati, kajti v zdajšnjih za- ostrenih razmerah ne moremo raču- nati na tako visok uvoz kot smo ga beležili do sedaj.

V prvem polletju so se izredno

Novo strojne kapacitete v TOZD Saniteta

Tudi porast uvoza glede na leto 1979 je minimalen, saj smo uvozili le za 11 % več. Tako je letošnji uvoz znašal 1.394 tisoč dolarjev, lanski pa 1.272 tisoč dolarjev. Uvoz še vedno presega izvoz, ker je pokritje uvoza z izvozom le 57 %. To pomeni, da bo potrebno pohiteti in čimprej realizirati obstoječe predloge, predvsem pa projekt predelave odpadkov v mikalnici, projekt predelave celuloze iz plošč, folije za hlačne plenice, obliži itd.

— Prodaja

S prodajo na domačem tržišču moramo biti v celoti gledano zadovoljni, saj smo prodali za 4 % več kot je planirano in dosegli 30 % večjo realizacijo kot v istem obdobju preteklega leta. Spričo povečanega izvoza je bolj kot doslej primanjkovalo nekaterih izdelkov za prodajo na domačem tržišču, zlasti pa je primanjkovalo gaze in izdelkov iz gaze, vložkov, občasno pa tudi plenice za enkratno uporabo, tetra in kaliko plenice, ovojev itd.

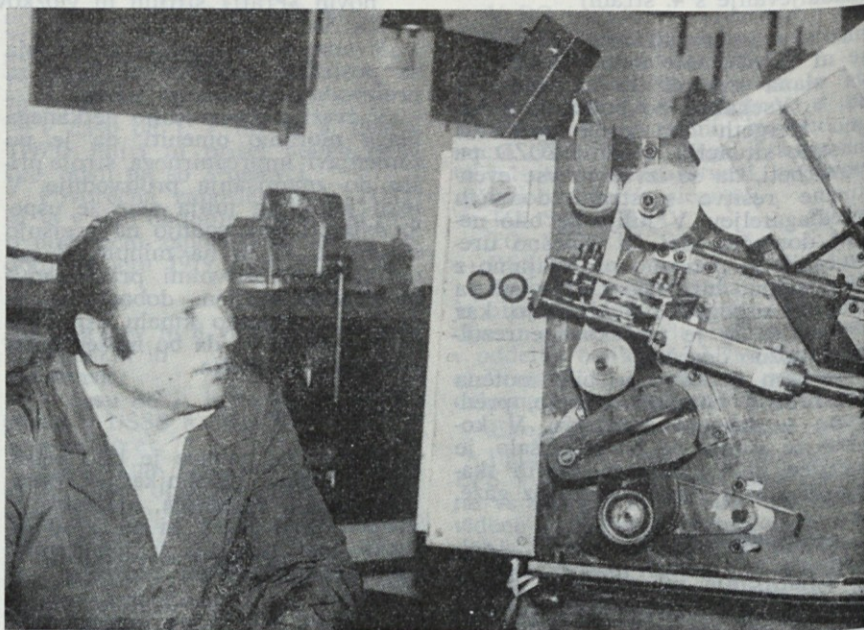
Večino izdelkov smo prodali v planskih količinah, med njimi tudi tiste za katere ni več intenzivnega povpraševanja (mólny hlačke, bebi palčke). Na ugodni odmev na trgu so naletele tudi hlačne plenice in upati je, da bo plan dosežen kljub zdajšnjemu velikemu izostanku.

— Izvoz

S polletnim izvozom v višini 785.032 dolarjev smo letni plan dosegli z indeksom 99, kar ocenjujemo kot samo zadovoljiv rezultat, saj so potrebe po uvozu in zahtev po stabilizacijskem programu višje. Da pa so bila prizadevanja v tej smeri precejšnja dokazuje podatek, da smo letos izvozili za 2,2 krat več kot v istem lanskem obdobju.

Z namenom, da bi povečali izvoz smo razvijali odnose z obstoječimi kupci in poiskali nekaj novih. V prvem polletju smo izvažali predvsem gazo in izdelke iz gaze ter vložke mimosept in Vir 55. V teku pa so tudi razgovori za izvoz mólny in hlačnih plenice.

Z izvozom teh izdelkov, ki istočasno potrebujejo največ uvoženih surovin, bodo šele nastale možnosti za izravnavo zunanjetrgovinske bilance TOZD, zato se moramo v prihodnjih obdobjih predvsem prizadevati za izvoz hlačnih in mólny plenice in tako zagotoviti potrebna devizna sredstva za uvoz celuloze, ker bomo morali devize pridobljene z izvozom gaze in izdelkov iz gaze nameniti za devizno pokrivanje preje. V prihodnje se bomo morali bolj angažirati za dvig kvalitete naših izdelkov saj smo že dobili nekaj opozoril zunanjih kupcev, ki niso bili zadovoljni s kvaliteto. Lahko rečemo, da smo s povezavo z nemškimi in avstrijskimi tovarnami sanitetnega in higienske-

Posebnim proizvodnim zahtevam se skuša ustreči z doma projektiranimi in razvitimi delovnimi napravami

ga materiala dosegli realne možnosti za trajno in koristno sodelovanje, ki ga bomo obdržali le, če bomo nenehno spremljali kvaliteto naših proizvodov in razvoj tvrstne tehnologije na tujem trgu.

— Finančni izid poslovanja

Celotni prihodek je bil dosežen skoraj v planirani višini indeks (99,8), kar je v skladu z doseženo proizvodnjo in prodajo. Zaskrbljujoče pa je gibanje porabljenih sredstev, ki so sicer le za 1 % večja od planiranih, vendar pa kar za 45 % večja kot v enakem lanskem obdobju. Tolikšen porast stroškov pri le za 1 % večji proizvodnji nas opozarja na dejstvo, da bo potrebno še bolj kot doslej skrbno ravnati z materiali in opremo ter pospešeno uvajati cenejše materiale v naše proizvode. Tako bomo delno zaježili močan vpliv porasta cen, ki bo zaradi devalvacije v prihodnje še izrazitejši.

Vsled navedenih gibanj je dohodek za 3 % nižji kot smo pričakovali in le za 14,8 % večji kot v istem obdobju lanskega leta. Sodimo, da bomo zaradi boljše prekrbljenosti z reprodukcijskimi materiali, večje proizvodnje hlačnih plenice in zaradi vpliva majskega povečanja cen uspeli obdržati najmanj takšno rast dohodka, če ne še večjo in tako zadržati ugodne poslovne rezultate tudi za celotno obdobje. Poraba oziroma razporeditev dohodka se odvíja pod planskimipredvidevanji, kar kaže, da smo se resno oprijeli stabilizacijskih nalog, istočasno pa bo potrebno zahtevati, da podobno politiko izva-

jajo tudi porabniki dohodka izven temeljne organizacije.

— Zaposleni in osebni dohodki

Ob koncu junija je bilo v TOZD Saniteta zaposlenih 661 delavcev, kar je za 30 manj kot predvideva plan in za 4 manj kot lani ob istem času. Pri tem je bil tudi razpoložljivi fond delovnih dni bolj izkoriščen kot lani (letos je bilo opravljenih 81,1 % razpoložljivih delovnih dni, lani 79,7 %). Bolniška odsotnost se je znižala od lanskih 10,4 % na 9 % (po GN 9,2 %).

Ob podatku, da so bili življenjski stroški v letošnjem I. polletju za 25,5 % večji kot v lanskem I. polletju, OD pa so se v istem obdobju V Saniteti povečali samo za 15,4 %, lahko ugotovimo, da povečanje osebnih dohodkov ni sledilo rasti življenjskih stroškov.

Da ne bi preveč zaostajali z osebnimi dohodki se je spričo tega, da je masa celotnih OD le za 8 % večja kot v letu 1979 in porast dohodka 14 %, komisija za nagrajevanje odločila, da se v skladu z družbenim dogovorom in splošnimi akti izvede poračun osebnih dohodkov glede na dosežen dohodek v višini 5 % od polletne mase osebnih dohodkov.

— Zaključek

Skokovita rast proizvodnih in poslovnih rezultatov je bila v letošnjem letu prekinjena in tako beležimo sedaj skromnejše rezultate. Vzroke za tako stanje najdemo predvsem v zmanjšani investiciji (nadaljevanje na 7. strani)

(nadaljevanje s 6. strani)
sticijski dejavnosti vsled pomanjkanja sredstev in v težavah v zvezi z nabavo reprodukcijskega materiala na domačem in tujem tržišču.

Gospodarska prizadevanja naše družbe in sprejeti ukrepi v prvem polletju so bistveno spremenili osnove naše poslovne politike, ki je temeljila na uvoženih reprodukcijskih materialih in prodaji na domačem tržišču.

V letošnjem letu in v prihodnje bo zato treba vgraditi v naše poslovanje kvalitete dejavnike kot so: dvakrat večji izvoz, zamenjava uvoženih surovin z domačimi, upo-

raba sekundarnih in cenenih surovin ter izvajanje tehničnega in tehnološkega napredka z uporabo znanja domačih strokovnjakov.

Stabilizacijski ukrepi so vzpodbudili kolektiv k novim naporom in ustvarjalnosti tako, da je bilo v tem obdobju realiziranih zelo veliko nalog, ki so bistvenega pomena za nadaljnje poslovanje. Zato lahko rečemo, da bomo uspešno vskladili naše poslovanje z zahtevami družbe, saj smo dokazali, da se moramo in znamo spoprijeti s težavami.

Direktor TOZD Saniteta:
Janez Leskovec dipl. oec.

Poslovanje v prvem polletju - TOZD Filtri

Proizvodnja

Dosežena proizvodnja, primerjana s planom za leto 1980, ima indeks 80 %, kar pomeni še očitnejši in večji zaostanek za postavljenim planom kot v prvem kvartalu.

Primerjava lanskoletne proizvodnje in indeks fizičnega obsega proizvodnje kažeta na bistveno nižjo proizvodnjo v letošnjem prvem polletju.

Začrtana uvozno izvozna razmerja, pokrivanje uvoza z izvozom in od 1. V. dalje še 15 % od izvoza ustvarjenih in zadržanih sredstev so popolnoma spremenili pogoje poslovanja.

Že z gospodarskim načrtom predvidenim izvozom in tako primerjana devizno uvozna izvozna bilanca nista bila vsklajana.

Za to obdobje je bila bilanca prirajena večkrat, odvisno od planiranega izvoza, največjo spremembo pa je povzročilo razvrednotenje dinarja v začetku junija.

Že tako negativno bilanco je ta ukrep še povečal, zaostрил pa je tudi pogoje gospodarjenja, saj smo v proizvodnji pretežni uvozniki glavnih surovin, ki so se tako podražila za 30 %.

Zahtevana podražitev cigaretnih filtrov, podpisana in samoupravno priznana s strani večine cigaretnih tovarn, je bila po vseh dolgotrajnih postopih zvezne administracije priznana šele v maju. Z vsemi kalkulacijami argumentiran zahtevek za realno povečanje cen ni bil priznan v prikazani višini, ampak z resolucijo določeni višini po sklepu ZIS za 12 %.

Po devalvaciji in takojšnji zamrznitvi prodajnih cen na domačem tržišču, v juniju pa so se povečale cene določenih uvoznih surovin (triacetin, estrabond B) je bi-

lo jasno, da s priznanimi cenami ni možna oskba domačih kupcev. Vsi naštetni za TOZD samo negativni ukrepi so povzročili, da je postala proizvodnja po teh potrjenih in zamrznjenih cenah za domače kupce nesprejemljiva. Na Zvezni zavod za cene in vsem tobačnim tovarnam smo poslali argumentirano zahtevo z vsemi posledicami devalvacije za tovrstno proizvodnjo. Po natančnem izračunu smo predvidevali, da bi 35 % povečanje cen na domačem trgu omogočilo rentabilno proizvodnjo.

Na vsa ta gibanja pa je od 1. maja dalje negativno vplival tudi sklep republiškega SISEOT-a, da se od ustvarjenih sredstev v izvozu zadrži še nadaljnjih 15 % deviznih sredstev.

Ta ukrep pri že kronično nepokriti uvozni bilanci na ravni TOZD je povzročil še dodatno zmanjšanje razpoložljivih sredstev za nakup osnovnih surovin.

S tem ukrepom je bila praktično izvršena selekcija kupcev, saj z lastnim ustvarjenim izvozom ne moremo razen dela potreb TT Ljubljana in Rovinja pokriti nobenega kupca več.

Dopolnilni program (proizvodnja polnilnih vložkov, zobnih rolic in virbel ušesne vate) je v obravnavnem razdobju dosežen, razen zaščitne vate, katere bi bilo po zagotovitvi prodajne službe možno prodati še več, vendar ni uvoznega dovoljenja za osnovno surovino.

Ta dopolnilna dejavnost še zdaleč ne more zaposliti in nuditi socialne varnosti vsem, ki so v obravnavnem razdobju zaradi ustavitve proizvodnje bili zaposleni v TOZD Saniteta.

V času od januarja pa do julija je bilo zaradi neurejenih in nakananih problemov premeščenih v TOZD Saniteto določeno število zaposlenih, v obravnavnem raz-

dobju so tu opravili 11.787 delovnih ur, katere obračunavamo po normi in predstavljajo 1,725 % skupnega prihodka TOZD. Opravljena dela se obračunavajo po ceniku na podlagi opravljenih faz dela.

Porabljena sredstva

Iz finančno računovodskih podatkov je razvidno, da zaostajajo sredstva za celotnim prihodom za 1,6 %.

Ta prihranek je rezultat organizirane, stalne skrbi za čim racionalnejšo porabo vseh elementov, ki se uporabljajo v proizvodnem procesu in katerih delež v prodajni ceni je že blizu 80 %. Tako visoka udeležba materialnih stroškov v proizvodnji filtrov je našla tudi svoje mesto v stabilizacijskem programu. Pri spremljavi postavljenih ciljev ugotavljamo, da se rezultati stabilizacijskih prizadevanj v proizvodnji dosega, postavljeni cilji ocenjenih prihrankov so doseženi.

Manj vestno pa je materialno poslovanje v skladišču surovin, kjer ugotavljamo, da vodje ne nadzirajo prevzema blaga, da so še vedno reklamacijski postopki nepravilno vodeni, vsi ti stroški pa v končni fazi bremnjajo oziroma večajo porabljena sredstva.

Izpolnitev plana izvoza

Delež pokrivanja uvoza z izvozom znaša 58,6 %.

Delež izvoza v bruto realizaciji TOZD filtrov znaša 26,2 %. Iz obeh kazalcev je razvidno, da s planom postavljeni cilji na zunanjetrgovinski menjava niso bili doseženi, od tod pa izvirajo zaradi vezave uvoza z izvozom težave z oskrbo osnovnih surovin. Dokončno je jasno, da so družbene zahteve pri zunanjetrgovinskem poslovanju v letu 1980 ostre, da odstop od zahtevkov za pokrivanje uvoza ne bo, samo ureditev teh problemov omogoča normalno delo in perspektivno načrtovanje proizvodnje za daljše obdobje.

Domača prodaja

Domača prodaja za obravnavano obdobje je dosežena z indeksom 85,6, s tem da je zaradi opisanih težav domače tržišče v drugem planu.

Pri prodaji močno izstopajo stroški prometa, indeks rasti je 226,8 % glede na plan in zahtevajo s strani komerciale vso pozornost.

Zaposlovanje

Odsotnost v polletju je nižja v vseh planskih kazalcih, glede na plan po G.N. je nižja za 7,6 %, na leto 1979 pa je nižja za 6,6 %.

(nadaljevanje na 8. strani)

Naš razgovor

Osební dohodek, »plača«, stvar, za katero se vsi zanimamo, ko komaj prestopimo prag delovne organizacije. Želimo ustvarjati dohodek, čim večjo proizvodnjo, obenem pa želimo pri tem zaslužiti tudi zase, za svojo družino, za svoj standard.

Vemo kdo obračunava osebne dohodke, morda pa vseeno premalo poznamo nje in njihovo delo. Zato vam bom malo opisala s kakšnimi težavami se srečujejo in kako so zadovoljne s svojim delom.

IVANKA je pri tem delu že skoraj dvajset let in zelo zadovoljna in ne bi šla rada drugam.

»Poleg tega, da se sodelavke iz oddelka pri meni zanimajo za »plačo«, jim pomagam še v marsičem: pišem jim razne prošnje za posojila, soglasja, nosim jim potrjevati zdravstvene izkaznice in prinašam denar iz samopomoči. Mislim, da je zelo pomembno, da jim to naredim. Delavka ne more kar tako od stroja, ker ima normo, jaz pa si delo razporedim, zberem vse kar rabijo in potem naenkrat vse obhodim in opravim. Posebno tistim rada pomagam, ki se ne znajdejo, saj tudi meni ni bilo lahko prve mesece, ko sem se zaposlila. Zame osebni dohodek ni na prvem mestu, ampak prijateljstvo, medsebojni odnosi. Meni pomeni največ to, da grem zjutraj v službo z lahkim srcem, ker se med svojimi dobro počutim.

Ko obračunavam in pišem delovne liste, so zame ti živa stvar, v vsakem vidim človeka, zato še skrbneje preverjam če je dovolj ur, pravilno vpisani votki in zastoj. Delim pa denar najraje takrat, ko

je za vse enako na primer regres. Moti me to, da ne dobim podatke za stimulacijo, prihranek na stroških ali kakšne druge dodatne izračune, da bi take stvari že pred prvimi pripravila. Saj tudi popoldne rade delamo, da je le pravčasno oddano in denar desetega v mesecu.«

Tudi DANICA je na tem delovnem mestu odkar so se obračuni prenesli na oddelke.

»Najhuje je takrat, ko so majhne plače (manj delovnih dni in brez kakšnih dodatkov), posebno če to pride za takim mesecem, kjer

smo imeli več ur in morda še kak pribitek.

Ljudje so nezadovoljni, prav vsak ima kakšno pripombo, kar te spravi v slabo voljo, katera še doma ne pomine. Delo je pravzaprav zelo samostojno, saj si sam razporediš delo, vendar si vseeno vezan na datume. Med počitnicami je včasih kar dobro, ko dobimo praktikante, katere malo naučiš, da med odsotnostjo naredijo vsaj najnujnejše, vpišejo ure in pregledajo prisotnost.«

MIMI je na tem delovnem mestu šele dve leti, odkar se je konfekcija razdelila in je otroška konfekcija samostojni oddelek. Delo samo ji ne dela preglavic, čeprav jeveliko vrst izdelkov in je včasih na primer tudi za ene hlačke več norm. Zato mora izračunavati doseganje norm za vsako delavko posebej na vsakem izdelku. Najbolj je včasih prizadeta pri delitvi »plač«, ko pride do pripomb zaradi nizkega osebnega dohodka in mora razlagati zakaj je tako, pa še včasih izgleda kot da je sama kriva za tako stanje.

Najdalj pa opravlja to delo REGINCA, kar enaindvajset let. Dosežene rezultate dela posameznih delavk sta v konfekciji obračunavala vodja oddelka in vodja izmene, potem pa se je povečala konfekcija ter vsa proizvodnja in Regina je prišla v pomoč ter pri tem delu tudi ostala. Takrat je imela kon-

fekcija še oddelek filtrov in bivšo mikalnico.

»Obračun v konfekciji je težji kot drugje predvsem zaradi ročnega dela in številnih različnih izdelkov. Veliko del je normiranih, okoli 90, še vedno pa je dosti nenormiranih, vendar tudi različno ocenjenih. Prav zato kljub uvedbi računalnika za nas ni dosti sprememb. Delavka včasih v osmih urah konfekcionira tudi od dva do pet izdelkov. Ob koncu delovnega časa vsaka delavka odda listek kaj

(nadaljevanje s 7. strani)

Razveseljiva je predvsem nižja odsotnost zaradi bolniških in izrednih dopustov.

Lahko ocenjujemo, da je akcija sindikata v boljši izrabi delovnega časa tu pozitivno vplivala.

Osební dohodki (po RAD — 1 obrazcu)

Povprečni osebni dohodki za obdobje I — IV 1980 znašajo 6.705 din in imajo indeks rasti 12,9%, primerjan z obdobjem I — IV 1979, masa izplačanih OD primerjana z istim obdobjem pa je porasla za 16,5%.

Ocena poslovanja

Planske naloge proizvodnje postavljene z G. N. za to obdobje niso dosežene, vzroki so zaostreni na uvozno izvozni politiki na katero nismo bili pripravljeni, niti nismo verjeli v ostrino ukrepov, ki so nas prizadeli.

Vizija deviznega pokrivanja med TOZD-oma ni uresničena, dogaja se obratno.

Večina kupcev se v tem času ni pripravljena devizno dohodkovno povezovati s TOSAMO, ker ostali proizvajalci teh pogojev ne postavljajo. To kaže na preusmerjenost kupcev, obenem pa na nužnost svojitev dodatne proizvodnje.

Direktor TOZD Filtri:
Franc CERAR, ing.

(nadaljevanje na 9. strani)

(nadaljevanje z 8. strani) ... je delala, koliko časa in koliko je naredila. Iz teh listkov prenesem podatke na delovne liste in v kartoteko gotovih izdelkov. Če se izdelek dela le enkratno, gre takoj v skladišče, za vse druge pa vodimo kartice. Zato so delovni listi zelo pestri in pri izdelavi razdelilnika je dovolj dela, da se ves dohodek, ki je bil izplačan, razporedi na posamezne izdelke.

Vsakomesečno povprečje za izračun dopustov nam sedaj olajša računalnik, v kolikor pa je potrebno povprečje za daljše obdobje, moramo pa še vedno računati same.

Pri nas tudi vpisujemo dohod materialov iz prevzemnic in nato vodimo kaj in koliko je bilo iz tega materiala narejenega. Poenterka je največkrat tarča nezadovoljnih sodelavk ko je manjši osebni dohodek ali se pojavijo kakšne napake pri izračunih ali pa so ljudje premalo seznanjeni.

»Včasih nas dodatne stvari še bolj obremenjujejo kot pa obračun«, je povedala ANGELCA. »Rade pomagamo sodelavkam in jim tudi marsikaj ustrezemo. Včasih je pa res težko ko moram kakšno stvar odnesti v »obračun osebnih

nico, pripravljalnico in filtre. Zato je še bolj vpoznana v proizvodnjo tudi drugih oddelkov, predvsem z mikalnico, ki je najbolj vezana na

belilnicio. Tu je že od vsega začetka, ko se je obračun prenesel na oddelke.

IVICA ima kar 182 ljudi, katerim mora izračunati osebni dohodek. Toda, ker dela že deveto leto na tem delovnem mestu, nima posebnih težav. Najtežje zanjo je pomanjkanje prostora. V sobo, kjer so tudi vodja oddelka in vodje izmen tako kot vedno tudi v času obračuna prihajajo delavke z različnimi težavami zaradi okvare strojev, pomanjkanja ali slabega materiala in še kaj. Tako pri svojem

delu nima potrebne zbranosti in miru, kar je za pravičen obračun najbolj potrebno. Pomanjkanje surovin in dopusti povzročajo, da se delavke selijo od stroja do stroja, iz enega delovnega mesta na drugega in tako delajo v osmih urah več del. To ji povzroči več preračunavanja in še več pazljivosti pri delu.

Ker je mikalnica oddelek z največ zaposlenimi, vodi administracijo OLGA. Ona ima tudi vsakodnevno vodenje poročil, priprav-

lja gradivo za mesečna poročila o proizvodnji, na njeni skrbi pa je tudi izdelava razdelilnika.

Še eno DANICO imamo, ki pa opravlja tako delo 16 let in ima zaradi narave dela v vzdrževanju spet posebne naloge.

»Vsakega delavca moram najprej vpisovati na delovne naloge kje in koliko ur je delal, nato pa to prenesti na delovne liste. Na nalogih so vnešeni materiali in čas opravljenega dela, kar omogoča izračun materialnih stroškov in končno ceno dela oziroma izdelka.«

Danica ima več dela z drugimi stvarmi kot s samim obračunom, na primer: izdelovanje mesečnih in občasnih poročil o porabi pare, vode, urne porabe električne energije, vsakodnevno vodenje števca električne energije, arhiviranje in vodenje dokumentacije rezervnih delov, vsakodnevna naročila rezervnih delov.

»Najhuje je ob koncu meseca, ko moram delovne naloge dati v podpis 35 podpisnikom na stroškovnih mestih. Vsak ima kakšno pripombo, čeprav je delo oziroma popravilo naročeno in seveda se (nadaljevanje na 10. strani)

dohodkov« in obenem zberem še zdravstvene izkaznice za potrditev, vendar mi jih ne potrdijo, ker ni ravno tista ura. Potem moram iti še enkrat ponje, kar je prav gotovo izguba časa.«

VIDA je edina poenterka, ki obračunava osebni dohodek le za moške sodelavce in sicer v belilnici in vlaknovinskem oddelku. Pravi, da ima morda zato tudi manj problemov, ker moški neradi tarnajo o svojih problemih. Seveda, če jim o kdaj ni kaj prav oziroma jasno pri izplačilu, jim mora razložiti kolikor je le mogoče. Vida je obračunavala že za več oddelkov: mikal-

(nadaljevanje z 9. strani)

negodovanje prenese na tistega, ki prinese nalog podpisati. Mnogokrat moraš po več dni hoditi po oddelkih, da sploh dobiš vse podpisnike.«

Ko sem se pogovarjala s sodelavkami, so mi povedale stvari, ki so skupne vsem in jih v enaki meri občutijo.

Res je, da jim je danes vsaj delček prevzel računalnik, vendar so dobile še mnogo dodatnih del. Povečalo se je število delavcev, proizvodnja, pri svojem delu se morajo mnogo bolj skoncentrirati, saj so njihove naloge še: opravljanje raznih administrativnih del, vodenje zapisnikov, izdelava razdelilnikov, poročil o doseganju norm, o doseganju plana proizvodnje, preračun norm po izdelkih, obračun potnih stroškov in razdeljevanje le teh, blokov za redno in dietno prehrano, vodenje prisotnosti na delu in priprava vseh potrebnih podatkov za obračun osebnih dohodkov.

Poenterke, kot jih imenujemo, poznajo vse ljudi v oddelkih in zato velikokrat opravljajo tudi razne naloge svetovalk pri težavah na delovnem mestu ali v domačem okolju. V našem tako velikem kolektivu manjka socialni delavec, kamor bi lahko usmerile delavko, ki ima težave in s tem trpi njeno delo in celo odnosi s sodelavkami.

Naše sogovornice smatrajo, da je njihovo delo za odgovornost, katero imajo, le premalo vrednoteno in se enači z deli, ki so precej manj odgovorna, kjer ni potrebno poznati vseh izdelkov, narave dela in ljudi. Vedno kadar pride do kakšnega dodatnega dela (raznih poročil ali izračunavanj) ga morajo izvrševati, vendar ni nikjer to upoštevano.

Menile so, da imajo premalo stankov s svojimi nadrejenimi, ki bi jim razložili določene spremembe, ki nastajajo z raznimi sporazumi, novimi določbami in zakoni. Nima jo enotnega obračuna in sprašujejo ena drugo kako naj bi določeno stvar izračunavale. Česar v obračunskem listu delavec ne razume, se navadno obrne po pojasnilo na poenterko, ki vedno ne zna vsega razložiti, obenem pa tudi ne ve h komu naj ga pošlje, da bo sodelavec izvedel pravi odgovor.

Njihovo delo je vezano tudi na določen čas. Tako ne morejo imeti skupaj več kot 5 dni dopusta, da ni očitnega zaostanka v delu, pa tudi od prvega do desetega v mesecu si dopusta ne smejo vzeti, da je pravočasno izračunano in oddano ter nato razdeljen denar.

Za skupne službe se izračunava osebni dohodek v »mezdah« kot še vedno rečeno po starem. Sicer pa ni čudno, saj komaj najdeš po hodniku mimo omar vrata v to sobo, kjer je povsod, še celo po tleh polno fasciklov, delovnih listov in drugih papirjev.

»Obračunavamo za vse sektorje v skupnih službah, razen za vzdrževanje. Poleg tega preknjžimo vse podatke iz delovnih listov, katere nam dostavijo poenterke, na obračunske liste, kjer so že vsi odbitki, nadomestila za bolniški stalež in porodniški dopust ter otroški dodatek.

Izračunavamo tudi stroške in vpisujemo zneske za stalnost, poleg tega pa izdajamo potrdila o osebnem dohodku za stipendije, razna posojila, izračunavamo nadomestila za vojaške vaje, odpravnino, otroške dodatke, bolezenski in porodniški dopust, civilno pravno razmerje (pogodbe po delu) ter počitniško delo in obvezno prakso.

Vodimo mesečno statistiko o zaposlenosti in osebnih dohodkih. Sedaj se je začela voditi tudi statistika kjer je za vsakega delavca na enem evidenčnem listu podan ves osebni dohodek, potni stroški, dnevnice, regres, regres za prehrano in letni dopust.«

Opozorile so me, da se delavci premalo zavedajo, če so v bolniškem staležu, da bi pravočasno, to je najkasneje do 2. v mesecu oddali bolniške liste. Saj je res hudo, če si bolan in ne dobiš nobenega denarja, zato pa je treba pravočasno poskrbeti za bolniške liste.

Delo v tej sobi je res težko, saj so vrednostni dokumenti (vsi osebni dohodki za leta nazaj, ki se rabijo za pokojnino) arhivirani kar na hodniku in ima vsak dostop do

njih. Tudi v sobi jim manjkajo omare, saj je veliko takih dokumentov po mizah in po tleh. Njihova strojepisna mizica ima že kar muzejsko vrednost, ke je stara že preko 30 let. Vsekakor bo treba kljub stabilizaciji le nekaj ukreniti, da bo delo normalno potekalo.

Za konec morda še to, da v tej sobi najdete tudi blagajno samopomoči, v kateri je trenutno včlanjenih 344 sodelavcev in sodelavk. Njihove vloge znašajo 330.000,00 din, posojila pa 290.000,00 din. Torej kar visoka številka za vloge. Pri tem je blagajničarka povedala nekatere podatke, ki bodo morda zanimali tiste, ki se še niso včlanili. Morda marsikdo sploh ne ve, da obstoja taka blagajna.

Vpiše se lahko vsak član kolektiva, ki bo vplačeval mesečno najmanj 50 ali 100,00 din. Seveda ima po šestih mesecih vlaganja možnost, da dobi posojilo v višini do 4.000 din, katerega mora vrniti v enem letu. Vloge in posojila so brezobrestna.

Veliko pomoč bi pomenilo, če bi naša sindikalna organizacija imela v tej blagajni določeno vlogo, s čimer bi precej pripomogla k rešvanju denarnih težav naših sodelavcev. Upajmo, da se bo tudi to uresničilo.

Vabimo sodelavce, da se včlanijo v blagajno samopomoči ter s tem sebi in drugim sodelavcem pomagajo v stiskah.

Avtomatska obdelava podatkov

(nadaljevanje s 1. strani)

potrebuje in dokler se vrednost prvotno vloženih sredstev nenehno povečuje. Za stalno izpolnjevanje omenjenih dveh pogojev je potreben stalen nadzor nad potekom poslovnega procesa. Ta nadzor je možen le, če si zagotovimo čim popolnejše informacije o vsaki fazi poslovnega procesa. Dokler je obseg poslovanja razmeroma majhen (obrtiški), ne čutimo posebnih težav pri zbiranju informacij potrebnih za uspešno upravljanje in vodenje poslovnega procesa. Do bistveno drugačne situacije pa pride, ko se obseg poslovanja toliko poveča, da posamezniku, oziroma ožji grupi vodstva, onemogoči popoln pregled nad celotnim poslovnim procesom. Tedaj je potrebno vzpostaviti določen informacijski sistem, ki bo zagotavljal stalen dotok potrebnih in pravih informacij. Tak sistem je lahko do določene velikosti poslovnega procesa popolnoma zadovoljiv tudi v ročni (neavtomatizirani) izvedbi. Ko pa

obseg poslovnega procesa še nadalje raste kmalu opazimo, da za uspešno vzdrževanje informacijskega sistema potrebujemo vse več ljudi, ki opravljajo razmeroma zelo rutinska dela. Teh del pa je iz dneva v dan več. Logična posledica tega je, da prične razmišljati o avtomatizaciji takšnega informacijskega sistema. Do nedavnega so bili takšni informacijski sistemi navadno avtomatizirani tako, da so se posamezni informacijski podskladi ločeno avtomatizirali. Na tej stopnji smo trenutno tudi pri nas v Tosami. To je sicer na vsak način iz vidika zmanjšanja rutinskih del pomenilo velik korak naprej, po drugi strani pa je sedaj prišla do izraza nezadostna povezanost posameznih informacijskih podsistemov med seboj.

Poslovni proces pa je v bistvu zelo povezana zadeva. Informacijski sistem mora biti vedno odraz tega poslovnega procesa — torej mora tudi ta odražati povezano celoto poslovnega procesa. Če tega ni, kaj kmalu opazimo, da nam

(nadaljevanje z 10. strani)
 informacijski sistem sicer daje veliko, vendar ne tistega kar potrebujemo — ne daje nam zadostnih informacij potrebnih za upravljanje in vodenje poslovnega procesa. To je z rastjo obsega poslovanja bolj in bolj očitno. Po drugi strani pa lahko ugotovimo, da postane elektronski računalnik v primeru neintegralnega informacijskega sistema tudi veliko prej premajhen kot pa v primeru integralnega informacijskega sistema. Prenos integralnega informacijskega sistema na elektronski računalnik je omogočen šele z zadnjo serijo elektronskih računalnikov, ki je trenutno dostopna tudi pri nas.

Problematika v zvezi z obstoječim računalnikom P-359

Za obstoječi računalnik lahko ugotovimo, da se na njem opravljajo določene parcialne obdelave, ki obravnavajo le posamezne izseke iz celotnega poslovnega procesa. Te obdelave so:

- knjiženje dobaviteljev,
- obračun osebnih dohodkov,
- obdelava potrošniških kreditov,
- obdelava gotovih izdelkov,
- fakturiranje in
- knjiženje kupcev.

Na prvi pogled lahko ugotovimo, da med naštetimi obdelavami ni nobene, ki bi obravnavala vsaj del proizvodnje. Prav to področje pa je za vsako proizvodno delovno organizacijo najbolj zanimivo in bi bilo najbolj potrebno računalniške obdelave. Po podrobnejši proučitvi lahko nadalje opazimo še to, da je knjiženje dobaviteljev omejeno zgolj na saldakonte dobaviteljev brez kakršnekoli povezave z ostalim poslovnim procesom (brez ozira na vrste surovin, katere dobavitelji dobavljajo, ne glede na izdelke, za katere so te surovine potrebne itd.). Prav tako je od ostalega procesa ločena obdelava osebnih dohodkov in potrošniških posojil. Za določeno povezavo gre le med naslednjimi tremi obdelavami: obdelava gotovih izdelkov, fakturiranje in knjiženje kupcev.

Razloge za takšno maloštevilnost in nepovezanost obstoječih obdelav lahko poiščemo predvsem v velikosti (kapaciteti) računalnika P-359. S tem računalnikom se namreč ne more storiti dosti več kot je že narejeno. Zahtevam, ki jih pred nas postavlja zakon na področju ugotavljanja skupno doseženega prihodka, z obstoječim računalnikom ne moremo zadostiti. Ročna izvedba tovrstnih nalog pa bi zahtevala precej ljudi. Zato smo prisiljeni razmišljati o novem računalniku, saj obstoječi očitno ne bo zmogel vseh nalog, ki se pred njega še postavljajo.

Poleg tega vse pogosteje prihaja do izraza tehnična iztrošenost obstoječega računalnika P-359. Vse pogostejši so primeri okvar tega ali onega podslopa, kar včasih postavlja pod vprašaj pravočasno iz-

delavo določenih rokovno zelo ozko vezanih obdelav (npr. fakturiranje, izplačilo osebnih dohodkov itd.). Ker so se dosednji vzdrževalci za te vrste strojev (najprej Commerce in zatem Iskra) prenehali ukvarjati z vzdrževanjem tovrstnih računalnikov, iz njihove konSIGNACIJE tudi ne bo več mogoče dobiti rezervnih delov, nujno potrebnih za uspešno vzdrževanje. Vzdrževanje računalnikov Philips so sedaj prevzeli nekateri zasebniki, ki pa ne morejo zagotavljati vseh potrebnih rezervnih delov. Tako vidimo, da nas že sam vidik vzdrževanja obstoječega računalnika sili k razmišljanju o nakupu novega.

Možnosti sodobne tehnologije obdelave podatkov

V prvem delu tega sestavka smo videli, da s širitvijo obsega poslovanja rastejo tudi potrebe po kvalitetnih informacijah o vseh fazah poslovnega procesa. V drugem delu je bilo prikazano, da obstoječi računalnik v DO Tosama rastočim zahtevam ne more več slediti, poleg tega pa so tudi vse pogostejše tehnične okvare, ki ob nezagotovljenih rezervnih delih ogrožajo normalno poslovanje. V tretjem delu pa si oglejmo še to, kaj nam današnja stopnja tehnologije obdelave podatkov, ki je dostopna tudi pri nas, lahko ponudi za reševanje prikazane problematike.

Gotovo je najpomembnejša lastnost sodobnih računalniških sistemov ta, da omogočajo oblikovanje banke podatkov. Banka podatkov nam daje to praktično možnost, da določen podatek vnesemo enkrat samkrat, ga shranimo v banki podatkov, potem pa ga lahko koristimo večkrat po različnih kriterijih za različne obdelave. Pri starih sistemih (tudi P-359) pa je bilo potrebno za vsako obdelavo vnašati podatke posebej. Ni potrebno poudarjati, da je možnost napake pri starih sistemih precej večja. Poleg tega pa je takšen način tudi časovno bistveno daljši.

Zelo pomembna lastnost sodobne družine računalnikov je tudi ta, da omogočajo interaktivno delovanje. Z ekranskimi terminali se je računalnik izredno približal uporabniku. S tem je omogočeno neposredno komuniciranje uporabnika z računalnikom, kar gotovo že samo po sebi izboljšuje kvaliteto informacije.

Sodobni računalniki so danes zasnovani tako, da je možno kasneje njihove kapacitete tudi poljubno razširiti. To pomeni, da lahko danes nabavimo računalnik takšne velikosti, kakršen nam je danes potreben, kasneje pa lahko z minimalnimi naložbami kapacitete poljubno povečamo skladno z večjimi zahtevami. V zvezi s to zadnjo lastnostjo sodobnih računalnikov je tudi naslednja, to je, da

obstaja možnost povezave z drugimi sistemi. Z izkoriščanjem te možnosti je prav tako mogoče nadomestiti premajhne lastne kapacitete.

Omeniti moramo še nekaj prednosti, ki so nekoiko bolj tehnične-ga značaja. Potem, ko je enkrat oblikovana banka podatkov (pogoj za to pa je predhodno do podrobnosti izdelan informacijski sistem), je programiranje bistveno enostavnejše kot pa pri starih sistemih. Naslednja tehnična prednost je tudi ta, da novi računalniki zahtevajo zelo malo prostora (za naše razmere 25 — 30 m² s prostori za računalniško osebje vred). Novi sistemi tudi ne zahtevajo več posebnih klimatskih naprav, ker je njihova občutljivost na temperaturo in vlažnost bistveno zmanjšana.

Načrt priprav za prehod na novi računalnik v Tosami

Iz doslej povedanega se je do določene mere že lahko razbralo naslednje dejstvo: pogoja za uspešno avtomatsko obdelavo podatkov sta predvsem dva: najprej do podrobnosti analiziran informacijski sistem, katerega želimo do določene mere avtomatizirati in šele na drugem mestu sodoben elektronski računalnik, katerega tehnične in programske karakteristike so takšne, da prenesejo kompleksno obdelavo celotnega poslovnega procesa, oz. omogočajo oblikovanje banke podatkov. Danes je namreč razvoj računalniške tehnike segel že tako daleč, da ni več problem najti ustrezne strojne kapacitete za zadovoljitev želja s področja avtomatske obdelave podatkov, zato pa so toliko večji problemi pri prenosu informacijskih sistemov na elektronske računalnike. To se pri nas navadno pokaže tako, da delovne organizacije najprej kupijo sodoben elektronski računalnik, zaposljuje strokovnjake za računalniško tehniko in potem enostavno pričakujejo, da bodo informacije kar deževale iz računalnika. Takšni poskusi se kajpak morajo izjaloviti, ker je pač stroj le stroj, računalniški strokovnjaki pa so običajno le strokovnjaki za računalniško tehniko (nadaljevanje na 12. strani)

ZAHVALI

Ob težki izgubi mojega dragega brata, Jakoba Urankarja, se najlepše zahvaljujem mojim sodelavkam in sodelavcem iz oddelka mikalnice za denarno pomoč.

Dečman Pavli

Ob smrti očeta, Ivana Zibelnika, se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem mikalnice za darovano cvetje in pomoč.

Pirnat Ivanka

HO-RUK '80

(nadaljevanje s 1. strani)

šlo pet mladincev na Kobansko, kjer poteka ena izmed enajstih mladinskih delovnih akcij v Sloveniji. Ko smo jih obiskali, smo se lahko prepričali, da se da z dobro voljo in pridnimi rokami marsikaj narediti.

Pivec: Krave jedo tudi »brigadirke«

Jug: Preveč konzerv

Kobansko leži v Radljah ob Dravi, v bližini meje z Avstrijo in obsega hribovita področja, posejana z gozdovi, vasmi in zaselki. V vasi Remšnik so si brigadirji iz občine Domžale in Ilirske Bistrice 21. junija postavili svoj tabor z namenom, da uredijo cesto, ki bo povezala Remšnik z Erjavčevo grapo in Vasjo in Spominski park Zupanek ter da skopljejo vodovod, ki bo omogočal preskrbo z zdravo vodo okoliškim vasem. Kot so izraču-

nali, bo investicijska vrednost opravljenih del znašala blizu 6 milijonov din.

Naporno delo v dopoldanskih urah pa brigadirje vseeno ne utrudilo toliko, da se ne bi popolnoma vključili v različne interesne dejavnosti. Ukvarjajo se s fotografiranjem, radioamaterstvom, spoznavanjem cestnoprometnih predpisov za voznike motornih vozil, s petjem v pevskem zboru. V okviru radionovinarskega krožka pripravljajo oddaje za svoj program in tudi za lokalni radijski postaji Radlje

Kržan: Vstajamo že ob pol petih

ob Dravi in Slovenj Gradec. Popoldneve si popestrijo s športnimi tekmovanji v nogometu, namiznem tenisu, odbojki in košarki.

Za mnenje in počutje v brigadi smo povpraševali udeležence naše OO ZSMS: Andreja Juga, Zdravka Rožiča, Petra Pivca in Petra Kržana.

Življenju v brigadi so se hitro privadili kljub temu da so vsi postali brigadirji šele letos. Spoprijateljili so se z brigadirji iz Ilirske Bistrice in upajo, da bo to prijateljstvo daljše od dnevov na akciji. Z vodstvom akcije niso najbolj zadovoljni, ker nimajo enotnih meril za red in disciplino. Žulji jih pri delu ne motijo, tako da tudi popoldne radi priskočijo na pomoč kmetom pri različnih kmečkih opravilih ali pa se udeležijo tudi udarniških popoldnevov. Brigadirsko življenje jim ugaja, zato upajo, da se bodo v naslednjih letih lahko udeležili še katere.

Rožič: Bil sem tudi bolan

(nadaljevanje z 11. strani)

niko programiranja, ne pa za vsebino programiranja.

Ker nas izkušnje drugih opozarjajo na možnost takšnih neuspehov, smo se v Tosami odločili, da bomo ubrali nekoliko drugačno pot od tiste, ki je pri nas že nekako udomačena, a se je še vedno izkazala kot zgrešena. V ta namen je bil v maju mesecu v Tosami s strani glavnega direktorja imenovan poseben Koordinacijski odbor za pripravo dela vpeljave novega elektronskega računalnika. Ena od značilnosti imenovanega KO je, da ga sestavljajo predstavniki uporabnikov informacij. S tem smo želeli zagotoviti to, da bo bodoči računalnik posredoval tiste informacije, ki jih uporabniki od njega pričakujemo. Glavna naloga tega KO pa je, da na osnovi analize obstoječega informacijskega sistema v Tosami skonstruira nov — integrallen informacijski sistem, na osnovi katerega bo mogoče določiti strukturo baze podatkov, kar je osnovni predpogoj za uspešno izkoriščanje kapacitet sodobnega računalnika. Ker v Tosami nimamo ustreznih strokovnjakov za informacijske sisteme, bo delo Koordinacijskega odbora usmerjal zunanji strokovni sodelavec, ki je specializiran za področje informatike.

Zgoraj nakazana naloga KO bo predvidoma končana do konca oktobra 1980. Na osnovi zaključkov končnega elaborata bomo šele iz-

brali vrsto in velikost elektronskega računalnika potrebnega za izvajanje obdelav, ki bodo izhajale iz elaborata. Šele v tej fazi bomo k delu pritegnili tudi strokovnjake za računalništvo, saj jim do tega trenutka niti ne bi znali povedati kaj od njih sploh pričakujemo.

Na kratko si oglejmo še preostali del rokovnika priprav na novi elektronski računalnik. O vrsti in velikosti računalnika naj bi se definitivno odločili v januarju 1981. Dobavni rok je po današnjih izgledih cca 6 mesecev. V tem času naj bi se izbrano osebje novega Računskega centra (predvidoma štirje delavci) šolalo na ustreznih tečajih. Do konca leta 1981 naj bi oblikovali celotno bazo podatkov in izdelali enega do dva programa do končne izvedbene faze. Tako naj bi v letu 1982 začeli z redno obdelavo vsaj dveh programov. Prednost pri uvajanju bodo seveda imele obstoječe obdelave, ki že tečejo na računalniku P-359, saj smo že omenili, da nas med drugim sili v nakup novega računalnika tudi dotrajanost starega. Predvidevamo, da bo v letu 1983 novi računalnik že prevzel vse naloge od starega računalnika in pri tem seveda tudi nudil bistveno popolnejše, hitreje in bolj vsklajane informacije, ki postajajo vse bolj nujno potrebne za uspešno vodenje poslovnega procesa.

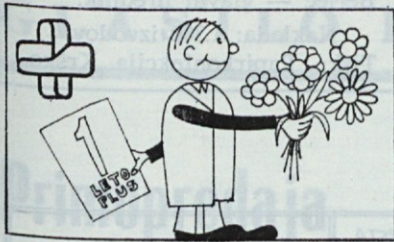
Marjan Mlakar, dipl. oec.

Osebne vesti

Rojstni dan praznujejo od 12. 8. do 11. 9. 1980

TOZD SANITETA Otroška konfekcija

13. 8. Bela Ljudmila, 19. 8. Cerar Vida, 4. 9. Rems Milka, 29. 8. Stanojevič Liljana, 28. 8. Vehovec Zin-

ka, 9. 9. Urbanija Irena, 6. 9. Ferlič Cilka, 13. 8. Marinček Marija

Sanitetna konfekcija

20. 8. Birk Stanka, 21. 8. Piliček Olga, 1. 9. Poljanšek Marinka, 2. 9. Rode Biserka, 26. 8. Zmrzlikar Milka, 5. 9. Stupica Franc

Mikalnica

18. 8. Pervinšek Ivan, 17. 8. Burja Marija, 15. 8. Cerar Marta, 27. 8. Cerar Francka, 23. 8. Cerar Ivi, 25. 8. Gaberšek Slavka, 1. 9. Kveder Poldka, 16. 8. Košak Tina, 22. 8. Kvas Ivanka, 31. 8. Kralj Mojca, 17. 8. Morela Milka, 8. 9. Murič Rozi, 14. 8. Pirnat Ivanka, 8. 9. Premk Polona, 7. 9. Toman Dana, 21. 8. Kramar Majda

Tkalnica ovojev

5. 9. Kerč Jože, 12. 8. Ganič Ani, 9. 9. Bernot Tončka, 28. 8. Černivec Milka, 24. 8. Brenčič Marija, 6. 9. Vrenjak Mimi, 6. 9. Čebulj Janko

Avtomatska tkalnica

26. 8. Potočnik Avgust, 2. 9. Videmšek Andrej, 20. 8. Korošec Francka, 18. 8. Prisljan Kristina

Pripravljalnica

30. 8. Mihelčič Ivan, 25. 8. Rode Janez, 28. 8. Arnuš Rozka, 26. 8. Peterka Marija

Belilnica

9. 9. Pele Marjan, 5. 9. Planinc Peter, 15. 8. Sevšek Jernej, 16. 8. Udovč Avgust

Vlaknovinski oddelek

2. 9. Gorenc Vojko, 28. 8. Planinc Janko

Vodstvo sanitete

5. 9. Drčar Marta

TOZD FILTRI

9. 9. Tomažič Stane, 13. 8. Ocvirk Tinca, 26. 8. Vodnjav Jaka, 16. 8. Baloh Zorislava, 29. 8. Bernot Rozka, 8. 9. Kosmač Fani, 4. 9. Kump Miilka, 8. 9. Stegnar Marija, 21. 8. Udovč Marija

DSSS

Pomožni obrati

30. 8. Dolinšek Jože, 20. 8. Sever Janez

Skupne službe

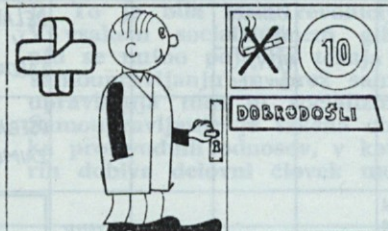
30. 8. Bizilj Franc, 9. 9. Jerin Miha, 1. 9. Mavrin Slavka, 2. 9. Pivec Peter, 14. 8. Zajc Silva, 25. 8. Zalokar Janez, 5. 9. Černivec Vesna, 20. 8. Lubinič Marjana dipl. iur.

Komerciala

3. 9. Jeretina Matija, 21. 8. Pišek Nada, 29. 8. Pižmoht Janez, 15. 8. Aleš Marija

PRIŠLI V DELOVNO ORGANIZACIJO:

— Vesel Albin
— Peterka Anton

— Peternel Edvard, ing. org. dela dela

ODŠLI IZ DELOVNE ORGANIZACIJE:

— Galič Nada — sporazumno
— Povirk Vinko — JLA

— Vodnjav Jakob — sporazumno
— Rode Janez — JLA

POROČILI SO SE:

— Križnar Tatjana — KOROŠEC

RODILI SO SE:

Minki in Zdravku Štrukelj — sin

Martini Cerar — sin

Branetu Blatnik — sin

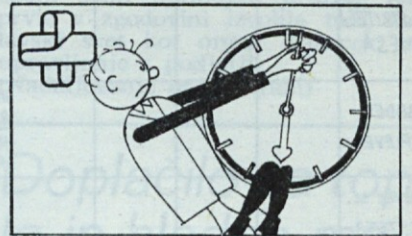
Dragici Cvirn — hči

Petru Okorn — sin

Janezu Stare — hči

ZAMUDNIKI ZA MESEC JULIJ 1980

1. Dečman Viktor 8., 9., 17. 7. 1980 zaspal

2. Berdajs Srečo 17., 29. 7. 1980 zaspal

Dopisujte v naše glasilo!

NAGRADNA križanka

Izdaja: TOSAMA
Uredniški odbor:

Dušan Borštnar, Marta Drčar, Olga Jeretina, Marjana Lubič, dipl. iur., Silva Mežnar — Franc Arnuš, Miha Andrejka, blagajnik, Ivanka Ogorevc, Jože Podpeskar, dipl. ing., Marija Presekar — korektor, Tone Stare — fotograf, Vladka Berlec — glavni urednik.

Naklada: 1.300 izvodov.
Tisk: Papirkonfekcija Krško

		KOS BLAGA	VARILNO MESTO	SLIKA Z VODNIMI BARVAMI	IME ZA TAJSKO	SESTAVA V. V.	NAS. DRUŽ. POLITIČNI DELAVEC (STANE)	OPISOVANJE	VRSTA OPICE		
						STALNO BIVALIŠČE				SEDEM DNI	
SRED. ZA VSHAJ. TESTA						PREDSTO- NIK SAMO- STANA					CIGAN
VODNE ŽIVALI						SLADEK APERITIV					
IND. MESTO V RUSNI		SADJARJ. DELO				GLAS ŽUŽELK					
DRŽA, STOJA				VELEPOSIL. V DIPL. SLUŽ.	M						VRSTA PTIČA
VZVIŠENA LIRSKA PESEM	D	100 m ² OSENCILO		ANTON JANŠA	RICHARD NEUTRA VONJ DIVJADI			DELAVEC V LABORAT		M	
LJUBITELJ MESA								OSEBNI ZAIMEK		BAUER OTTO	
BODEČ PLEVEL				INDUSTRIJ. RÄSTLINA HRASTOV PLOD			VEZNIK			VRHUNSKI ŠPORTNIK	
PEVEC SL. KOTETA (DANILO)				SORODNICA						SVITEK	ANGLÉŠKI PREBIVA- LEC AKE
				KEM. ELEM. ŽVEPLO				AVT. OZNAK. NEK. PREB. TUZLE ILIRIJE		L	
	TUJE ŽENSKO IME	N			AFRIŠKA ŽIVAL						
	TKANINA				MUTAST						
	RAČJE ZELIŠČE	L			OZNAKA ZA NEZNANCA			SPOJITEV KOVIN			
					DELOVNA ORGANIZ.			ARABSKI ZREBEC			
								PEVKA (KOHONT)			
								OZEK BORILNI MEČ			R